

audiografen

FAGBLAD FOR AUDIOGRAFER | NR 4 – 2025

www.audiograf.no

delta

Audiografforbundet

Fagpressen

LANDSMØTE

PRESENTASJON AV NYTT STYRE

EU25

NYHET

OMEGA^{AI}

Hør livet i alle dimensjoner

MARKEDSLEDENDE
BATTERILEVETID
– BRUK I 2 DAGER UTEN Å LADE

REDUSERT
LYTTETRETTTHET
I STØY

**VANNTETT
TEKNOLOGI**

Spør din audiograf om **Omega AI** høreapparater

INNHold

Leder	4
Styret informerer	6
EFAS	8
Etisk problemstilling	10
Landsmøte	12
Informasjon fra Delta	14
Presentasjon av styret	16
Masteroppgave	20
EU 2025	22
Forskningskart hørsel	30

Foto: stock.adobe.com

Vi ønsker alle medlemmer
en riktig god jull
og et godt nytt år

REDAKSJONEN redaksjon@audiograf.no

Redaktør

Odd Magne Risan
Mobil: 975 27 748

Annonseansvarlig

Andreas Selfors Hansen
Arbeidssted: Sørlandet sykehus HF
Mobil: 406 14 853

Redaksjonsmedlemmer

Erlend Eggstad
Elisabeth Engebretsen
Kathrine Malm
Margrethe Romskaug

Audiografens adresse:

Odd Magne Risan
Institutt for nevromedisin og bevegelsesvitenskap
S.P. Andersens veg 11
7031 Trondheim

Deadline for materiell:

1/2025 – 6. februar
2/2025 – 2. mai
3/2025 – 21. august
4/2025 – 13. november

Annonsepriser:

Årsavtaler
– 4 x 1/2 sider, kr 26.000,- u/mva
– 4 x 1/1 sider, kr 37.500,- u/mva
– 1/2 side, kr 8.000,- u/mva
– 1/1 side, kr 10.000,- u/mva

Forsidefoto:

Remi Presttun/Presttun Media

Stillingsannonser:

¼ side: kr. 2000.-
½ side: kr. 4000.-

Stillingsannonser blir fortløpende lagt ut på nett etter som de kommer inn. Dette koster kr. 4000. Ønskes stillingsannonser trykt i Audiografen bestilles dette spesielt og kostnader er som beskrevet over. Ekstrakostnader ved mangelfullt materiale tas opp med trykkeriet, og trykkeriet sender egen faktura på dette.

Abonnementspris:

Kr. 500.- pr. år

Layout og trykk:
Merkur Grafisk AS

Merkur Grafisk er
godkjent som
svanemerket bedrift.

Fagpressen

Hei kjære lesere!

«Det er mye som skjer for tiden»

– sitat fra anonymt styremedlem på Audiografforbundets styremøte

Sitatet er kanskje tatt litt ut av kontekst, og det er et sitat som i skriftlig form kan tolkes på flere forskjellige måter - både i positiv og negativ forstand. Det skal sies at det ble sagt for å beskrive at Audiografforbundet har mye spennende å jobbe med, og at det går fremover.

Jeg vil påstå at det samme gjelder for audiologien og audiografene rundt omkring i landet også, som vi kan lese både i denne utgaven, samt tidligere utgaver av Audiografen. Vi har hatt litt søkelys på å «blæste» audiografer som jobber med faglig utvikling. Selv er jeg en tilhenger av å gi plass i rampelyset til de som har vært pionerer (som i utgave 2 av Audiografen i 2024), men også til nye fremadstormende audiografer som jobber for å heve sin egen og andres kunnskap og kompetanse om audiologi - enten i form av forskning eller i form av det å ha roller med påvirkningskraft. I dette nummeret alene kan man trekke frem Anne-May og Vinay som to personer som både bidrar med forskning og som har roller med påvirkningskraft. Og, ikke minst, alle de som arrangerte og presenterte på etterutdanningskurset på Gardermoen.

Er det noen som har påvirkningskraft innen norsk audiologi så må det naturligvis være styret i Audiografforbundet. Det er derfor gledelig å se at størsteparten av styret fra forrige periode også sto til gjenvalg, og kan jobbe videre uten å måtte passe på at det ikke oppstår kluss i vekslinga.

Kontinuitet er undervurdert. NB: Hvis du er nysgjerrig på hvem de er og hva de står for, så kan du lese om de litt lenger bak i bladet.

Når vi snakker om kontinuitet så vil jeg trekke frem annonseansvarlig i Audiografen, Andreas Selfors Hansen, som etter 9 år i redaksjonen takker for seg. Mange takk for samarbeidet og for innsatsen. Det kommer til å bli rart, både for redaksjonen og for leverandører som skal sende inn annonser, og ikke måtte forholde seg til deg lenger.

I 2026 vil ny redaksjon tre i kraft, og på lik linje med styret, så vil det være flere av oss som blir med videre. Torvald Vrålstad trer inn i rollen som redaktør, og du kan lese litt om han og resten av redaksjonen i 1. utgave av Audiografen i 2026.

Sitatet som denne teksten startet med vil nok også gjelde i år 2026, og det ønskes herved et godt og spennende nyttår til alle audiografer! ●

Vennlig hilsen
Odd Magne Risan og resten av redaksjonen

Foto: stock.adobe.com

OTICON | Intent

NYHET! Oticon Intent miniBTE R™

Verdens første miniBTE som kombinerer to tilpasningsnivåer (85 & 105) i ett apparat

I tillegg byr vår nye miniBTE R på:

- Pulserende LED lys
- Dobbel trykknapp
- 13 litium-ion batteri
- Bluetooth® LE Audio
- Klar for Auracast
- Google Fast Pair

Kontakt oss via din Oticon-representant eller på e-post: info@oticon.no

oticon
life-changing technology

Styret informerer

Vi nærmer oss slutten av et innholdsrikt år for Audiografforbundet, og vi kan se tilbake på 2025 som et år der både faglig utvikling og en tydelig profesjonsstemme har stått høyt på agendaen.

Arets etterutdanningskurs for audiologisk personale ble igjen et sterkt faglig høydepunkt. Med bred deltakelse og solide faglige bidrag fikk vi bekreftet hvor viktig denne arenaen er for kompetanseheving i hele tjenesten. Tilbakemeldingene viser tydelig at behovet for kontinuerlig faglig oppdatering er stort – og vi er stolte av å ha Kenneth Ervik og Mathias Hamlet Næss med i EU-komiteén.

På landsmøtet ble det gjennomført nye valg, og vi har nå et styre som kombinerer erfaring med nye perspektiver. Vi retter en stor takk til de som nå avslutter sine verv for verdifull innsats, og ønsker de nye styremedlemmene og andre tillitsvalgte, varmt velkommen. Sammen vil vi fortsette arbeidet for å styrke audiografenes rolle i helsetjenesten.

Audiografforbundet har vært aktive i prosesser knyttet til ventetidsløftet og oppfølgingen av tildelingsbrevet Helsedirektoratet har mottatt. Gjennom året har vi engasjert oss i dialog med myndigheter og utdanningsmiljøet, samt deltatt i utviklingen av faglige anbefalinger og retningslinjer. Mye av dette arbeidet skjer i bakgrunnen, men det er nettopp disse prosessene som legger grunnlaget for en sterkere profesjon og en bedre fremtid for audiologien. Vi har bidratt med innspill og faglig vurderinger, særlig på områder som omhandler kapasitet og kvalitet. Jobben er på ingen måte over og lydmuren er tidvis litt for tett ... Dette arbeidet er viktig også i tiden fremover hvor det skjer mye med svært korte frister. Vi følger utviklingen tett for å sikre at audiografers kompetanse blir brukt riktig – og at pasientene får et mer forutsigbart og tilgjengelig tilbud.

Når vi nå runder av året, ønsker vi å takke alle medlemmer for engasjement, støtte og viktige innspill. Sammen står vi godt rustet for et nytt år med nye muligheter og viktige oppgaver. ●

*Vi ønsker dere
alle en riktig god jul
og et godt nytt år!*

Hilsen Styret i Audiografforbundet

PHONAK
life is on

A Sonova brand

Phonak Infinio Ultra. Det aller beste fra Phonak.

Nå er den her! Ytelsesoppgraderingen av første generasjon Infinio-apparater. Med teknologi drevet av avansert KI, er Ultra designet for å hjelpe mennesker til å høre enda bedre i alle situasjoner.

Infinio Ultra sprenger nok en gang grensene for hva KI kan oppnå når det gjelder hørselsteknologi.

24%
mer presis tilpasning
til ulike lyttesituasjoner*

30%
mer effektiv i å skille
tale fra støy**

1 trinn
Ett-trinnssammenkobling til
myPhonak og Bluetooth™

*sammenlignet med tidligere generasjoner
**gjelder Sphere

phonak.no

European Federation of Audiology Societies:

Overview, Strategic Priorities, Events and Initiatives in Global Hearing Care

FORFATTER: VINAY SWARNALATHA NAGARAJ

Background information about EFAS

The European Federation of Audiology Societies (EFAS) is the main coordinating organization for academicians and researchers across Europe representing more than 35 countries committed to advancing hearing science. EFAS brings together researchers, academicians and clinicians to strengthen scientific exchange, support interdisciplinary research and promote high-quality global hearing care. By integrating diverse scientific perspectives, EFAS helps advance the field and positions European audiology at the forefront of international hearing-health initiatives.

EFAS shares scientific knowledge, encourages collaborative research and supports high-quality academic training. Through conferences, research working groups and focused projects, the Federation provides an important platform for presenting and discussing new developments in hearing science. These activities enable audiologists and researchers across Europe to stay updated with emerging evidence and contribute to innovation in hearing care.

Audiologists benefit from EFAS through participation in scientific meetings, access to collaborative networks and involvement in specialized working groups that highlight advancements in hearing science and research methodologies.

The EFAS conference in 2025 was successfully held in 2025. The next EFAS conference will be held in Odense, Denmark in June 2027 continuing EFAS' mission to promote scientific exchange and collaboration across Europe.

Strategic Priorities for 2025–2027

EFAS' vision for 2025–2027 places strong emphasis on research-driven progress in hearing science through the following priorities:

1. Recognizing hearing health as a European and global priority

EFAS works to ensure hearing care is included in global and European strategies for prevention, early detection and intervention promoting access to hearing services worldwide.

Vinay Swarnalatha Nagaraj

Foto: EFAS

2. Strengthening high-impact audiology research

EFAS prioritizes collaborative, multicenter and interdisciplinary research that generates robust evidence. The Federation supports research in areas such as hearing diagnostics, intervention outcomes and innovative hearing technologies.

3. Increasing the visibility and transparency of audiology education

EFAS aims to improve understanding of audiology education across European universities and supports this by working closely with national representatives and academic institutions with a strong emphasis on research training and academic collaboration.

4. Strengthening interdisciplinary networking and international collaboration

EFAS promotes cooperation among audiologists, neuroscientists, engineers, speech and language professionals and related scientific fields to advance hearing-science research and foster new interdisciplinary projects.

5. Sharing responsibility for shaping the future of audiology

EFAS draws on the expertise of national societies and academic institutions encouraging contributions that expand scientific knowledge, enhance research infrastructures and support advancement in the field of hearing science.

Collaborative research remains central to EFAS' mission and the Federation actively contributes to European and global discussions on high-quality global hearing care.

EFAS General Assembly and

Research Seminar in Trondheim – May 2026

The 34th EFAS General Assembly will take place on 18 May 2026 in Trondheim, Norway. The meeting, organized by the EFAS Board and national representatives of member societies, will review organizational developments, progress of EFAS working groups and key research and strategic priorities in European audiology.

On 19 May 2026, EFAS will host an international research seminar at the Norwegian University of Science and Technology (NTNU) inviting international speakers to present interdisciplinary research in audiology and related fields. This event will promote scientific exchange and strengthen EFAS' contribution to global hearing-science research.

All researchers, academicians, and clinicians in the field of audiology are encouraged to participate in EFAS conferences and contribute to advancing audiology research.

Please do not hesitate to contact me directly with any questions about EFAS. ●

Best Wishes, Vinay

Foto: stock.adobe.com

Problemstilling:

«Er det greit at leverandør sitter på et kontor og tilpasser høreapparater for brukere gjennom en dag, uten at Audiograf som jobber på klinikken er til stede»

Komiteen har vurdert ordningen opp mot helsepersonelloven, NAVs rammeavtale for høreapparater, audiografenes yrkesetiske retningslinjer og prinsipper for faglig uavhengighet og likebehandling.

Vår vurdering er at ordningen kan sette audiografens faglige integritet under press. Når leverandørpersonell deltar i klinisk arbeid, påvirker produktvalg gjennom sin tilstedeværelse eller bidrar til raskere gjennomføring for egne produkter, svekkes kravet til faglig uavhengighet slik det følger av helsepersonelloven § 4 og de yrkesetiske retningslinjene. Behandlingsvalg skal baseres på pasientens behov og faglige vurderinger, ikke på praktiske eller økonomiske hensyn.

Selv om brukeren formelt har fritt valg av leverandør innenfor NAVs rammeavtale, blir valget reelt skjevt dersom én leverandør systematisk er til stede i klinikken. Dette kan medføre at enkelte brukere får raskere behandling, mens andre må vente lenger. Komiteen vurderer at dette ikke er forenlig med intensjonen om nøytralitet og likeverdig behandling som ligger til grunn for NAVs rammeavtale, og at det kan stride mot de grunnleggende prinsippene om konkurranse og likebehandling i anskaffelsesloven § 4.

Et annet moment gjelder journalføring og ansvar. Når leverandørpersonell endrer innstillinger, utfører målinger eller logger inn på klinikkens systemer, skal dette dokumenteres i pasientjournalen i henhold til helsepersonelloven §§ 39–40. Komiteen stiller spørsmål ved om dette alltid skjer i praksis. Manglende dokumentasjon og uklare ansvarsfordeling ved eventuelle feil kan innebære brudd på både journalforskriften og krav til forsvarlig virksomhet.

Etisk komité anbefaler på denne bakgrunn at leverandører ikke skal ha klinisk rolle i pasienttilpasning i avtalespesialisters lokaler. All pasientkontakt, apparatjustering og dokumentasjon skal utføres av klinikkens autoriserte helsepersonell og journalføres i klinikkens system. Tilgjengelighet, effektivitet eller praktiske hensyn kan ikke overstyre kravene til faglig uavhengighet, likebehandling og tydelig ansvarslinje.

Komiteen vurderer at dagens praksis samlet sett svekker faglig integritet, skaper urettferdige konkurranseforhold, gir uklare ansvarsforhold og potensielt kan være i konflikt med gjeldende regelverk og yrkesetiske normer. ●

«Komiteen vurderer at dagens praksis samlet sett svekker faglig integritet, skaper urettferdige konkurranseforhold, gir uklare ansvarsforhold og potensielt kan være i konflikt med gjeldende regelverk og yrkesetiske normer»

Hansaton Essenz

- KI-trent
- Powerbank i lader
- Essenz kan tilkobles nesten alle mobiltelefoner

Landsmøte

Torsdag 13. november ble det avholdt landsmøte for Audiografforbundet. Her ble det vedtatt ny handlingsplan for perioden frem til neste landsmøte i 2028, oppdaterte vedtekter, samt budsjett for kommende periode.

Spent forsamling før landsmøtet.

Det ble gjennomført valg til verv i henholdsvis styre, etisk utvalg, valgkomité og redaksjon. Samtidig ble de som ikke stod til gjenvalg takket for innsatsen.

Personene som ble valgt inn i verv er som følger:

Styret i Audiografforbundet

- Styreleder: Mona Elisabeth Hansen
- Styremedlem: Mari Kathrine Schmedling
- Styremedlem: Ingrid Nordal Kristoffersen
- Styremedlem: Roar Honningsvåg Erlien
- Styremedlem: Michael D. Pedersen
- 1. vara: Inger Margrethe Murr
- 2. vara: Fry Hjørringgaard Jensen
- 3. vara: Maria Laberget

Etisk utvalg

- Leder: Monica Meisal
- Medlem: Ingrid Secic
- Medlem: Helena Erstad
- 1. vara: Veronica Høstland-Hansen

Valgkomité

- Leder: Øyvind Raen
- Medlem: Inga Reppe
- Medlem: Kristoffer Mosti
- 1. vara: Hanne Ingeborg Berg-Skaalerud
- 2. vara: Andreas Loechen

Redaksjon i Audiografen

- Redaktør: Torvald Vrålstad
- Redaksjonsmedlem: Odd Magne Risan
- Redaksjonsmedlem: Katrine Malm
- Redaksjonsmedlem: Erlend Eggestad
- Redaksjonsmedlem: Erlend Vignes
- 1. vara: Amanda Jenny Öman
- 2. vara: Ida Marie Gleditsch Riise

Du kan lese mer på Audiografforbundets nettsider: <https://www.delta.no/yrke/audiografforbundet/nyheter/tillitsfullt-landsmote-for-audiograf-forbundet>

Landsmøtet ble ledet av Wenche Danielsen Åsheim fra Delta.

Styreleder Mona Elisabeth Hansen og referenter f.v. Mathias Hamlet Næss og Kenneth Ervik.

På landsmøtet deltok mange som skulle fortsette i sine verv, og mange som ble valgt inn. F.v. Mona Elisabeth Hansen, Monica Meisal, Maria Laberget, Inger Margrethe Murr, Hanne Ingeborg Berg-Skaalerud, Roar Honningsvåg Erlien, Ingrid Nordal Kristoffersen, Michael Pedersen, Mari Kathrine Schmedling, Erlend Eggestad, Katrine Malm, Ida Marie Gleditsch Riise, Amanda Jenny Öman og Øyvind Raen.

Deler av nytt/gammelt styre, f.v. avtroppende styremedlem Siri Merete Bergseth, og Michael Pedersen, Ingrid Nordal Kristoffersen, Roar Honningsvåg Erlien og Mona Elisabeth Hansen.

Tre spørsmål om arbeidsavtale

Hva skal en arbeidsavtale inneholde?

Det skal inngås skriftlig arbeidsavtale ved ansettelse - uavhengig av om stillingen er fast eller en midlertidig, og uavhengig av hvor lenge arbeidsforholdet skal vare. Dette er regulert i arbeidsmiljøloven § 14-5.

AV TING THORSEN, RÅDGIVER I DELTA DIREKTE

Minimumskravene til innholdet i arbeidsavtalen er regulert i arbeidsmiljøloven § 14-6. Disse kravene ble skjerpet 1. juli 2024 for å gi arbeidstaker bedre forutsigbarhet og trygghet.

Dette skal stå i arbeidsavtalen:

- Navn på arbeidsgiver og arbeidstaker, samt arbeidssted. Hvis det ikke finnes et fast arbeidssted, skal avtalen opplyse om arbeidsgivers forretningsadresse og at arbeidstakeren jobber på ulike steder eller selv kan velge arbeidssted.
- En beskrivelse av arbeidet eller arbeidstakerens tittel, stilling eller arbeidskategori.
- Tidspunkt for når arbeidsforholdet starter.
- Eventuell prøvetid.
- Avtale om særlig arbeidstidsordning, for eksempel avtale om gjennomsnittsberegning, nattarbeid, fleksibel arbeidstid eller arbeidstidsreduksjon.
- Opplysninger om hvilke tariffavtaler som regulerer arbeidsforholdet.
- Om stillingen er fast eller midlertidig. Ved midlertidig ansettelse skal lovgrunnlaget og forventet varighet oppgis.

Dette trenger ikke å stå i arbeidsavtalen, men kan gis ved å henvise til lov, forskrift eller tariffavtale som regulerer dette:

- Lønn ved oppstart, eventuelle tillegg og andre godtgjørelser som ikke inngår i lønnen, utbetalingsmåte og tidspunkt for lønnsutbetaling.
- Oppsigelsesfrister.
- Lengde og plassering av avtalt arbeidstid per dag og per uke.
- Lengde på pauser.
- Ordninger for vaktendringer.
- Rett til ferie og fastsettelse av denne.
- Feriepenger.
- Eventuell rett til annet fravær betalt av arbeidsgiver.
- Eventuell rett til kompetanseutvikling.

- Ytelser til sosial trygghet i regi av arbeidsgiver, for eksempel pensjonsordninger, forsikringsordninger og sykelønn.

Jeg har en arbeidsavtale som er signert før regelendringene, kan jeg få ny arbeidsavtale?

Hvis du har en arbeidsavtale som ble inngått før 1. juli 2024, er ikke arbeidsgiver automatisk forpliktet til å endre den. Men du kan be om at avtalen din blir oppdatert i tråd med de nye kravene.

Ta gjerne kontakt med Delta direkte hvis du trenger generelle råd og veiledning om arbeidsavtale.

Hvis du ber om dette, må arbeidsgiveren lage en ny avtale innen to måneder etter at du har sendt forespørselen.

Kan arbeidsgiver gjøre endringer i arbeidsforholdet mitt uten at jeg er enig?

Som hovedregel er både du og arbeidsgiveren bundet av det som står i arbeidsavtalen. Men noen ganger ønsker arbeidsgiver å gjøre endringer – for eksempel i arbeidstid, arbeidssted eller arbeidsoppgaver.

Om arbeidsgiver kan gjøre slike endringer uten samtykke fra deg, kommer an på om endringene er innenfor arbeidsgivers styringsrett.

Arbeidsgivers styringsrett beskrives gjerne som arbeidsgivers rett til å lede, organisere og fordele arbeidet. Dette må gjøres innenfor rammene av arbeidsavtalen. Det må vurderes konkret i hvert tilfelle om en endring er innenfor styringsretten.

Ting som kan begrense arbeidsgivers styringsrett:

- Hva som står i arbeidsavtalen
- Lover og regler
- Tariffavtaler
- Tidligere praksis

Arbeidsgiver kan ikke gjøre endringer som endrer stillingens grunnpreg. Du kan sjekke arbeidsavtalen din for formuleringer som begrenser styringsretten. For eksempel: Hvis avtalen sier at du skal jobbe en bestemt arbeidstid, har arbeidsgiver mindre mulighet til å gjøre større endringer i arbeidstiden uten din godkjenning.

Betydelige eller vesentlige endringer i arbeidsforholdet vil som regel være utenfor arbeidsgivers styringsrett. For at arbeidsgiver skal kunne gjøre endringer som ligger utenfor styringsretten, må det godkjennes av deg, eller tas i bruk en såkalt endringsoppsigelse.

En endringsoppsigelse betyr at du får oppsigelse fra din nåværende stilling, samtidig som du får tilbud om en ny stilling. Da gjelder vanlige regler for oppsigelse – blant annet krav om saklig grunn. ●

Nytt styre i Audiografforbundet

På landsmøtet torsdag 13. november ble det gjennomført valg av nytt styre i Audiografforbundet. Styremedlem Siri Merete Bergseth og varamedlemmene Caroline Falao Pettersen og Signe Wennemo takker for seg.

Styret i Audiografforbundet er som følger:

Styreleder: Mona Elisabeth Hansen

Styremedlem: Mari Kathrine Schmedling

Styremedlem: Ingrid Nordal Kristoffersen

Styremedlem: Roar Honningsvåg Erlien

Styremedlem: Michael D. Pedersen

1. vara: Inger Margrethe Murr

2. vara: Fry Hjørringgaard Jensen

3. vara: Maria Laberget

Som en del av presentasjonen har alle medlemmene i styret blitt bedt om å svare på tre spørsmål som forteller litt om hva som er viktig for de, og hva de ønsker å bidra med som styremedlemmer.

1: Hva motiverte deg til å engasjere deg i styret for Audiografforbundet?

2: Hva håper du å bidra med i styreperioden?

3: Hvordan ser du for deg at audiografenes rolle vil utvikle seg de neste årene?

Mona Elisabeth Hansen, styreleder, Sykehuset SNR, Hjelset

1) Det som motiverte meg helt fra starten var ønsket om å gjøre en forskjell for faget og for kollegene mine. Jeg har alltid vært stolt av å være audiograf, men jeg har også sett hvor viktig det er at vi har et sterkt fellesskap og en tydelig stemme i helsesektoren. Jeg kjente på et ansvar for å bidra til at audiografenes arbeid blir mer synlig og verdsatt, og at vi får de rammevilkårene vi trenger for å gjøre en god jobb. Etter tre år i styret merker jeg at engasjementet bare har vokst – nettopp fordi jeg har sett hvor mye vi kan få til når vi jobber sammen.

2) Som gjenvalgt leder ønsker jeg å bygge videre på det vi allerede har fått til, men også å være en trygg og tydelig person som kan samle miljøet. Jeg håper å bidra med energi, retning og en vilje til å lytte. Det er viktig for meg at medlemmenes stemmer blir hørt, og at Audiografforbundet oppleves som et sted der alle kan være med og påvirke. Jeg vil også jobbe for at audiografer skal ha gode muligheter for utvikling – både faglig og profesjonelt. Kort sagt ønsker jeg å være med på å skape et forbund som vi alle kan være stolte av, og som løfter faget vårt videre.

3) Jeg tror vi går en veldig spennende tid i møte. Jeg tror audiografenes rolle kommer til å utvikle seg betydelig – både i bredde og dybde. Med teknologiske fremskritt og en eldre befolkning vil behovet for vår kompetanse øke. Jeg ser på dette som en spennende mulighet til å vise hvor uvurderlig audiografens kompetanse er, og jeg gleder meg til å være med på å forme denne utviklingen sammen med resten av fagmiljøet. Alt i alt tror jeg at audiografene vil stå enda sterkere fremover – og jeg gleder meg til å være med på å forme den utviklingen.

Mari Kathrine Schmedling, styremedlem, Rikshospitalet, Oslo

1) Det høres nok litt flåsete ut, men jeg ønsker oppriktig at alle audiografer skal ha ordnede arbeidsvilkår, ressurser til å gjøre jobben ordentlig, og bli sett og satt pris på for den viktige jobben vi gjør. Dessverre er det ikke alle som har det så greit på jobb som audiograf, og det er det viktig at vi får gjort noe med. Vi må i fellesskap gjøre den beste jobben vi kan, både for pasientene, for oss selv og for våre kollegaer rundt omkring i landet. Jeg er overbevist om at dette skjer i felles front, der vi alle drar i samme retning og jobber for at vi alle skal bli sett og hørt og få den arbeidshverdagen vi fortjener. Det vil jeg jobbe for.

2) Jeg håper jo at jeg sammen med resten av styret og dere medlemmene kan bidra til at det blir skikkelig allright å være audiograf for oss alle sammen! Det hadde vært skikkelig gøy, og kanskje noe vi kunne fått til i disse dager, med store løfter fra regjeringspartiet.

3) Jeg -håper- at vi får mer autonomi i arbeidet, og at rollen vår får den anseelsen vi fortjener. Jeg tror at vår tid som hjelpepersonell for legen er over. Jeg er overbevist om at alle audiografer der ute gjør så godt vi kan med det vi har. Får vi større påvirkning på egen arbeidshverdag så vil det bli gjort mer kvalitetsarbeid, og det vil bli morsommere å dra på jobb for alle og enhver - noe som gjør at flere står i yrket til de går av med pensjon.

Ingrid Nordal Kristoffersen, styremedlem, Kristiansand sykehus

1) Jeg har vært i styret i foregående periode, og nå som det skjer mye på mange arenaer er det viktig med kontinuitet både i prosesser og i relasjonene vi har bygget.

2) Jeg ønsker å bidra til at innbyggere med hørselsutfordringer møter gode tjenester i hørselsomsorgen. Da trenger vi kompetanse der brukeren bor, og vi trenger å sikre kvalitet både i utredning og rehabilitering.

3) Jeg ser for meg at vi som audiografer jobber forsknings- og kunnskapsbasert, etter hva vi vet er beste praksis. Fordi vi beviser vår faglighet og tar ansvar for egen kompetanse gjennom gode audiologiske tjenester, anerkjennes audiografer som de behandleren vi er – med alt hva det innebærer av rettigheter og vilkår.

Roar Honningsvåg Erlien, styremedlem, St. Olavs Hospital, avd Øya, Trondheim

1) Som nestleder i forrige landsmøteperiode sto det for meg om jeg var engasjert nok til å fortsette med det vi har jobbet med nå i 3 år. Med et felles engasjement i styret motiverte det meg til å fortsette. Hva som motiverer meg til å være med til å begynne med ligger mye i at jeg mener vi kan heve det faglige fellesskapet blant audiografer i Norge.

2) Et godt styre må delegere oppgaver blant styremedlemmene, og jeg mener vi har vært gode på dette i foregående styreperiode. Likevel blir mulig de neste 3 årene i styret preget av større politiske endringer i hørselsomsorgen og arbeidshverdagen til audiografer. Jeg håper å kunne bidra til å kvalitetssikre disse prosessene basert på kompetansen jeg har med meg.

3) Selv om jeg ikke er hørselshemmet selv, setter jeg stor pris på at vi i Norge bruker penger på stønad til høreapparater. Audiografens rolle vil nok ikke endre seg vesentlig på kort sikt. Kunstig intelligens og «over the counter» høreapparater vil trolig aldri overgå kvaliteten en audiograf yter i arbeidet vårt. Vi vil nok kunne få mer spesialiserte oppgaver om ikke vi får flere audiografer i Norge. Det blir viktig å stå på det faglige og beskytte kvalitet i tjenestene våre.

[PRESENTASJON AV STYRET]

Inger Margrethe Murr, 1. vara, NAV Hjelpemiddelsentralen Vestfold

1) Jeg engasjerte meg i styret fordi jeg ønsker å bidra til å styrke audiografenes faglige posisjon og rammevilkår. Jeg motiveres av å kunne påvirke utviklingen i faget, samarbeide med engasjerte kolleger og jobbe for et sterkere profesjonsfellesskap.

2) Jeg håper å bidra med engasjement, faglig innsikt og konkrete initiativer som styrker profesjonen. Målet mitt er å jobbe for økt synlighet for audiografers kompetanse og et sterkt faglig fellesskap.

3) Jeg tror audiografenes rolle vil bli enda viktigere i årene som kommer. Jeg ser for meg at audiografer vil spille en mer aktiv rolle i tverrfaglige team, jobbe mer forebyggende og bidra sterkere i utviklingen av tjenestene. Rollen vår vil kreve både høy faglig kompetanse og evne til å veilede pasienter gjennom mer komplekse behandlingsforløp.

Fry Hjørtinggaard Jensen, 2. vara, Haukeland sykehus, Bergen

1) Jeg er i utgangspunktet interessert i organisasjonsarbeid. Jeg har tidligere vært engasjert som plassstillitsvalg for Delta og har trives godt med arbeidsoppgavene dette medførte.

2) Jeg anser verv i audiografforbundet som en gylden mulighet for å fortsette å kjempe for audiografenes rettigheter, vilkår og yrkesrolle.

3) Audiografyrket bør i fremtiden styrkes og løftes frem. Audiografene sitter på viktig kompetanse og kunnskap. Det vil derfor være aktuelt å fremme viktigheten av audiografenes faglige bidrag, og videre styrke kvalitet, faglighet og kompetanse i årene som kommer. Vilkår, rettigheter og ressurser bør ligge til grunn for en forsvarlig og kvalitetssikret yrkesutvikling.

Maria Laberget, 3. vara, Haugesund ØNH

1) Jeg merker jo at det har blitt endringer for oss audiografer og tenker at det er fint å kunne engasjere seg for å kunne bidra til gode vilkår for oss alle.

2) Jeg har en del års erfaring som audiograf i avtalepraksis så tenker at jeg kan bidra med dette perspektivet. Ønsker gjerne at alle blir sett, uansett hvor en jobber. Ellers håper jeg å lære mye av de mer erfarne styremedlemmene også.

3) Er vanskelig å si, men håper at det blir mer stabilt uten større frafall av audiografer og at audiografyrket styrkes til et godt og attraktivt yrke!

VI INTRODUSERER

Bernafon Encanta miniBTE R

Den unike 2-i-1-løsningen

To tilpasningsnivåer, én kraftig enhet

Dette slanke, oppladbare bak-øret-apparatet er det første i bransjen som tilbyr to tilpasningsnivåer (85 og 105) i én og samme enhet. Du kan enkelt skifte mellom de to tilpasningsnivåene i Oasis^{NXT}. Dette betyr mer fleksibilitet, færre kompromisser og en smartere måte å møte brukernes stadig skiftende behov på.

Mobilitetsprogram i høreapparater for personer med kombinert syns- og hørselsnedsettelse/døvblindhet

Masteroppgave i klinisk helsevitenskap, studieretning audiologi NTNU av Anne-May Førland.

Veileder: Markus Drexler, audiografutdanningen NTNU

Biveileder: Åsa Skagerstand, Audiologisk forskningscentrum i Ørebro

Ta gjerne kontakt hvis du lurer på noe om prosjektet: anne.may.forland@eikholt.no

Bakgrunn

Som fersk audiograf på Eikholt nasjonalt ressurscenter for døvblinde oppdaget jeg raskt at det var utfordrende å tilpasse høreapparater til blinde og svaksynte høreapparaterbrukere som brukte hørselen for å orientere seg og finne frem. Kollegaer tipset meg å legge inn et eget «mobilitetsprogram», altså et eget program uten støydemping og med avslåtte automatiske funksjoner. Dette skulle gjøre at brukeren fikk med seg mest mulig lyd fra omgivelsene utendørs. Jeg satte i gang med å legge inn mobilitetsprogrammer i høreapparatene til brukerne til tross for at det stort sett føltes ganske feil å skru av støydempingen i høreapparatene til personer med store hørselstap. Jeg lette etter relevant forskning om temaet, men fant nesten ingenting om mobilitetsprogram. Når tiden kom for å velge tema til masteroppgaven var mobilitetsprogram et åpenbart svar.

Forskningsspørsmål

Kan et eget mobilitetsprogram i høreapparatene gi høreapparaterbrukere med kombinert syn- og hørselsnedsettelse/døvblindhet bedre objektivt målt lydlokalisering og bedre subjektiv opplevelse av kontroll, trygghet og oversikt i situasjoner hvor man bruker hørselen for orientering, sammenliknet med høreapparatets vanlige program?

Metode

Først ble det laget en oppskrift på mobilitetsprogram. Oppskriften er generell og fungerer for alle høreapparatleverandører. Den er basert på tilgjengelig forskning om hvilke innstillinger som gir best lydlokalisering. Først lages det et nytt program med utgangspunkt i «stille» eller «universal». Forsterkningen er lik som i deltakernes vanlige program. Frekvenskomprimering/transponering/flytting skrues av. Mikrofon settes til låst omni. Vindstøydemping og feedbackjerning står på samme nivå som i det vanlige programmet, mens støydemping, talefokus, ekkodemping, impulsstøydemping og demping av svake lyder skrues helt av.

For å teste om mobilitetsprogram faktisk var nyttig ble det gjennomført en datainnsamling med 23 bilaterale høreapparaterbrukere med kombinert syns- og hørselsnedsettelse/døvblindhet. Først svarte de på et spørreskjema om hvordan de orienterte seg. Så ble det gjort otoskopi, audiometri med luft og beinledning, samt audiometri med warble-toner i fritt felt med høreapparater på. Så ble mobilitetsprogrammet lagt inn i deltakernes egne høreapparater uten at de fikk vite den nye programrekkefølgen.

Normalprogrammet og mobilitetsprogrammet ble testet mot hverandre i en objektiv lydlokaliseringstest med 12 høyttalere i en sirkel. Testen brukte tre lyder: 250 Hz pulserende smalbandsstøy, 4000 Hz smalbandsstøy, lyden av bildekk mot asfalt med trafikk-bakgrunnsstøy. Resultatet ble målt med «treffsikkerhet» (RMS Error) og prosentandel foran-bak feil (FBC Rate). En kontrollgruppe gjennomførte også lydlokaliseringstesten.

Etterpå valgte deltakerne seg tre situasjoner utendørs hvor de brukte hørselen for å finne frem som de ville teste mobilitetsprogrammet i. De svarte da på spørsmål om hvor nyttig lyden i høreapparatene var for å orientere seg, hvor mye de stolte på informasjonen fra høreapparatene, hvor god kontroll de synes de hadde over omgivelsene, hvor tygge de følte seg og hvor god oversikt de synes de hadde.

Resultater

De 23 deltakerne med kombinert syn- og hørselsnedsettelse/døvblindhet hadde gjennomsnittlig PTA4 på 60,3 dB HL. 9 av deltakerne var blinde, og 14 hadde noe syn de kunne bruke når de var ute og gikk. Dette varierte fra «kan kanskje

se om jeg går mot sola» til å kunne lese et gateskilt i godt lys. 19 av deltakerne var ute og gikk alene i trafikken. Alle brukte hjelpemidler for orientering ofte og mye (hvit stokk, førerhund, TT-kort osv.).

Lydlokaliseringstesten viste ingen forskjell på mobilitetsprogram og normalprogram for noen av de tre testede lydene. Deltakerne med dövblindhet hadde dårligere treffsikkerhet for alle tre lyder, og mer foran-bak feil for to av lydene sammenliknet med kontrollgruppen (n=51).

Når normalprogrammet og mobilitetsprogrammet ble sammenliknet utendørs i ekte trafikksituasjoner ga mobilitetsprogrammet statistisk signifikant bedre subjektiv opplevelse. På alle spørsmålene var mobilitetsprogrammet bedre enn normalprogrammet, selv om det var forskjeller mellom deltakerne.

Konklusjon

Mobilitetsprogrammet påvirket ikke resultatet av lydlokaliseringstesten, men ga bedre subjektiv opplevelse av kontroll, oversikt og trygghet i ekte situasjoner hvor deltakerne orienterte seg ved hjelp av hørselen.

I et nytte-risiko-perspektiv kan mobilitetsprogrammet være nyttig for noen døvblinde i noen situasjoner. Risikoen er lav. Kostnaden for mobilitetsprogrammet er audiografens tidsbruk på å legge det inn i høreapparater personene allerede har.

Konklusjonen er: mobilitetsprogram er verdt et forsøk! ●

Referanser

- 1) Lenke til prosjektets nettside: <https://www.eikholt.no/kunnskapshvelvet/forskningsprosjekt-undersoker-om-mobilitetsprogram-er-nyttig-ute/>
- 2) Lenke til hvor du kan finne oppskrift til mobilitetsprogrammet: <https://www.eikholt.no/artikler/to-mastergrader-gjennomfort/>

ReSound

Enzo IA

Mer lyd. Mer styrke.

Verdens minste oppladbare Super Power-høreapparater

Verdens beste feedbackhåndtering

Verdens første Super Power laget for Bluetooth® LE Audio og Auracast™

Les mer:

GN Bringing People Closer

© 2025 GN Hearing A/S. All rights reserved. ReSound is a trademark of GN Hearing A/S.

EU 2025

Årets Etterutdanningskurs for audiologisk miljø – EU25 – samlet fagmiljøet til to innholdsrike dager på Quality Airport Hotel Gardermoen 13.–14. november. Om lag 290 deltakere deltok fysisk, i tillegg så var det en del som fulgte programmet digitalt.

FORFATTERE: ANDREAS SELFORS HANSEN, ERLEND EGGESTAD OG KATRINE MALM
FOTO: REMI PRESTTUN/PRESTTUN MEDIA

Arrangementskomitéen ønsker velkommen til EU25.

Programmet bød på et variert og aktuelt faglig innhold, engasjerende stands fra leverandører og en festmiddag med underholdning og dans som strakte seg langt ut i nattetimene. I tråd med tradisjonen ble det også satt av midler fra overskuddet til et godt formål, og årets gave går til hørselsprosjektet i Arua, Uganda – et Lions Aid Norge-initiativ som arbeider med øre- og hørselsscreening i lokalsamfunnet.

The clinical benefit and utility of aided cortical testing – Amanda Goodhew

Fredagens foredrag ble åpnet av Amanda Goodhew via link fra England som fortalte om deres erfaringer med å bruke «aided cortical testing», altså hjernestammeaudiometri med måling av sene responser i våken tilstand med høreapparater på. Slike tester kan brukes til å validere effekten av høreapparater hos barn før de kan testes med VRA, og høreterskler kan ofte være nokså usikre. Man kan med slike

målinger da måle respons på forskjellig tale lignende stimuli for å sikre at høreapparatene har nok forsterkning til å stimulere hjernen. Hun ga så en gjennomgang av VRA testprosedyre og anbefalinger i forhold til British Society of Audiology sine retningslinjer. Man kan finne retningslinjene på nettsidene til British Society of Audiology og det anbefales å ta en titt på de for de som jobber med barn.

SuDHO: Plutselig uforklarlig hørselstap og trykkammerbehandling – Bernd Mueller

Bernd Mueller kom og fortalte litt om SuDHO-studien som er i gang i Norge om effekten av hyperbar oksygenbehandling (HBO) kan ha noe effekt på sudden deafness. Han kom først med noen eksempler på kandidater hvor noen uten behandling ble bra og noen med behandling ble bra. Innen 3 måneder vet man om behandling hjelper, men det er dessverre mange uten bedring og dette går ut over hverdagen til de som rammes.

Konferansier Bjørn-Tore Lunde fra Hørselsforbundet ledet etterutdanningskursets første dag.

Fullstappet sal følger med på Amanda Goodhews digitale presentasjon.

I studien jobber 12 ØNH sentre og 2 trykkammerenheter i Norge sammen i en stor randomisert kontrollert studie som skal se på effekten som HBO sammen med standardbehandling har sammenlignet med standard behandling alene. Helse Nord er ikke med i studien.

Det trengs 300 pasienter og studien som har vart siden 2022 og nærmer seg halvveis. Det er lik fordeling mellom kvinner og menn. Det er ikke noen resultater som er klare ennå.

Det er viktig å få klarhet i om trykkammerbehandling kan fungere og evt. hvilke pasienter det kan fungere på, ellers kan man spare mange penger på å kutte ut denne behandlingen.

Svimmelhet og hørseltap – Dr. Jan Erik Berge

Hørsel og balanse har en tydelig sammenheng. Cochlea og balanseorganene er ofte utsatt for samme påvirkninger og skade. Det er derfor viktig at de som jobber med hørsel også har kunnskap om balanseapparatet.

I foredraget ble det gitt en gjennomgang av de vanligste årsakene til svimmelhet hos pasienter med hørselsutfordringer og enkle råd for å håndtere disse. Menieres sykdom, kolesteatom, vestibularisschwannom, buegangsdehiscens og krystallsyke ble nevnt her.

«Hørselhjelpemidler utenom det vanlige» – Mathias Næss
EU-komiteens egen Mathias Næss ga en oppdatering på benleddningsapparater med kandidatur og nye løsninger. Han hadde og en oppfordring om å ha denne typer løsninger i bakhodet da de kun hadde en andel på 0.24 % av høreapparatmarkedet i 2024, mens det nok er en større andel av høreapparatbrukerne ute i landet som kunne hatt nytte av en benleddningsløsning.

Bra oppmøte i salen første dag.

Acoustic shock and tensor tympani syndrome (TTS) – and what this reveals about hyperacusis – Myriam Westcott

Den nylig pensjonerte australieren Myriam Westcott har dedikert karrieren sin til behandling av tinnitus og hyperakusis og har i sine pasienter funnet en sammenheng mellom akustisk sjokk og tensor tympani-syndrom. Hun presenterte en del av sine erfaringer med pasientgruppen og om hennes egenutviklede behandlingsmetode. Hennes metode hadde elementer av Tinnitus retraining therapy og kognitiv adferdsterapi, men hun har også tett samarbeid med fysioterapeut med tanke på TTS.

Dr. Bernd Mueller forteller om forskning på behandling av plutselig hørselstap.

Dr. Jan Erik Berge forklarer om sammenhengen mellom hørsel og balanse.

Mathias Hamlet Næss snakker om lite brukte hjelpemidler.

Myriam Westcott hadde tatt turen til Norge for å forelese om akustisk sjokk og TTS.

Jakob Skalleberg snakker om CI-kandidatur.

CI-kandidatur/henvisning – Jakob Skalleberg

Dr. Jakob Skalleberg fra Rikshospitalet ga en oppdatering på kandidatur til CI. De prelingualt døve barna vil de gjerne operere før ett års alder og han la vekt på viktigheten av å forsøke høreapparat selv hos de barna med store hørselstap uten forventet nytte av forsterkning.

Hos de postlingualt døve har som kriterier at de må være talespråklige, høreterskler ≥ 75 dBHL ved 2 kHz og oppover eller ≥ 60 dBHL ved 1 kHz. Det må også ha blitt gjort en god innsats med å prøve å få det til å fungere med høreapparater på forhånd. Han understreket også at ingen av kriteriene er absolutte og alle henvisninger vurderes individuelt. Rikshospitalet har også operert flere med ensidig døvhed de siste årene og når det gjelder voksne kandidater er invaliderende tinnitus det største kriteriet. Når det gjelder henvisningen

oppfordret han til å legge ved alt av tidligere audiometri og audiologisk sammendrag samt hørselsanamnese.

Byggeklosser for ordforrådet - språktiltak for elever med nedsatt hørsel – Andrea C. Jønsberg

Andrea Jønsberg, audiopedagog, arbeider med en doktorgrad som fokuserer på hvordan elever med nedsatt hørsel kan støttes i sin ordforrådsutvikling.

Hun har prøvd ut et språktiltak for elever på 2.-7. trinn som har nedsatt hørsel. Hun ønsket 100, men fikk med 29 barn, da det var vanskelig med rekruttering. Gjennomsnittlig alder på barna var 10 år.

Utpøvingen har tatt utgangspunkt i den forskningsbaserte appen Kaptein Morf. Forsknings spørsmålet var; kan åtte uker med et digitalt morfologi-basert språktiltak styrke

Audiopedagog og doktorgradsstipendiat Andrea C. Jønsberg.

Andrej Kral presenterer bittelitt av sin forskning på området CI.

morfologisk kunnskap (og dermed ordforrådet) hos barn i skolealder med nedsatt hørsel sammenlignet med en aktiv kontrollgruppe som får lese e-bøker?

Resultatet hun fikk er at de barna som brukte appen Kaptein Morf fikk noe bedre score totalt enn de med e-bøker men begge grupper fikk bedre ordforråd.

Brain adaptation to Neuroprosthetic Stimulation: Outcome variability in pediatric cochlear implantation – Andrej Kral

Andrej Kral presenterte funn fra sitt enorme forskningsmateriale på utviklingen av hørsel hos spedbarn og konsekvenser av medfødt døvhed uten intervensjon. Han understreket den kritiske perioden for å begynne å stimulere med lyd frem til 9 måneders alder og kunne vise konsekvenser av manglende stimulering i forsøk gjort på døve katter. Hans foredrag underbygde mye av det som ble sagt av Dr. Skalleberg dagen før.

Data fra året som har gått Hørselsregisteret: «Nøkkelen til kvalitetsforbedring og kunnskap» – Siri Wennberg

Siri Wennberg kom og fortalte om hørselsregisteret for barn og om hvordan det går med innregistrering rundt i landet og noen resultater så langt.

Registeret hadde nasjonal oppstart i 2023 og skal bidra til kvalitetsforbedring på utredning og behandling av barn som ikke passerer hørselstest som nyfødt eller barn med permanente hørselstap.

Ungdom og ensidig hørselstap - Nina Jakhelln Laugen

Historisk sett har ensidig hørselstap hos barn vært et område med lite fokus innen audiologien. Nina Jakhelln Haugen har forsket på ungdom og ensidig hørselstap og i en nordisk studie i '21 fant de stor variasjon i hvordan man behandlet ensidige hørselstap. Hun har sammen med masterstudenter i audiologi og psykologi utført den norske delen av en svensk-norsk kvantitativ studie på personer med ensidig hørselstap for å

Siri Wennberg viser frem funn fra Hørselsregisteret.

Nina Jakhelln Laugen diskuterer sin forskning på ensidig hørselstap blant ungdom.

Vibeke Marie Røvik og Marte Brautaset forteller om tverrfaglig behandling av barn.

kartlegge hvordan hørseltapet påvirket identitet, mestring, energi og hørselsmessige konsekvenser. Tilbakemeldingene fra deltagerne i studien var svært variert og de håndterte og forholdt seg til hørseltapet på forskjellige måter, men de måtte ofte prioritere energibruk og tilpasse seg uten at det nødvendigvis var en hindring i livet.

Tverrfaglig oppfølging for barn med nedsatt hørsel ved ØNH Ålesund sykehus – Vibeke Marie Røvik og Marte Brautaset

Barn med nedsatt hørsel får en tverrfaglig oppfølging med medisinsk oppfølging av ØNH leger, hørselsteknisk oppfølging av audiografer, barnet er i en barnegruppe som styres av barnehagelærere, det gis veiledning til foreldre av audiopedagog samt veiledning til barnehage av pedagoger og veiledning til førstelinjetjenesten av Audiopedagog.

Det er interne drøftingsmøter med ØNH lege, audiograf går gjennom hørselskurver og evt. justeringer av høreapparater, kartlegging, oppsummering og drøfting av observasjoner, AVT basert veiledning og tilbakemelding fra hjemmebarnehage. De har gode resultater med dette arbeidet.

Travelt i utstillingsområde.

Nina Ekjord Øyen forteller om likepersonsarbeidet i Hørselsforbundet.

Helge Guldvik viser fram litt av det digitale læringsprogrammet som er under utvikling.

Anne-May Førland fra Eikholt presenterer sin mastergrad om mobilitetsprogrammer i HA.

Maria Kahrs Hofslett snakker om en studie på forebygging av hørselsskader blant rekrutter.

Jan Ivar Kåsin stiller spørsmål rundt ivaretagelse av hørsel og operativ evne blant soldater.

Brukererfaringer og likepersonarbeid – Nina Ekjord Øyen

Hvem er likepersonene og er de en hemske eller et viktig supplement Nina Ekjord Øyen fra Hørselsforbundet fortalte litt om dette.

Det er 620 likepersoner i hele landet. I 2040 vil det trolig mangle 70 000 personell i helse- og omsorgstjenesten. De frivillige er en bærebjelke for samfunnet og helsefremmende for kronikere.

Likepersoner blir opplært med grunnkurs og oppdateringskurs. De hjelper brukere som føler de får for lite tid hos audiografer og de pasientene som ikke vil være til bry. Det er viktig med godt samarbeidet med de offentlige.

Likepersoner mener de får en god opplevelse og blir motivert av å hjelpe andre. Helseminister Vestre mener likepersoner har en viktig rolle i fremtidens hørselsomsorg.

Hele hodet hører - Helge Guldvik

Dette er et prosjekt som skal skape et digitalt læringsprogram der brukere, fagpersoner, pårørende og studenter får et pedagogisk godt hjelpemiddel for å forstå hørsel og hørselsutfordringer. Det skal gi økt motivasjon for bruk av høreapparater.

Programmet skal være lett og navigere i slik at behandlere kan forklare ulike problemområder innenfor hørsel til sine pasienter. Det ble vist en skisse av hvordan programmet kommer til å se ut. Dette vil være et program på PC og ikke en app. Prosjektet ventes ferdig sommeren 2026.

Kombinerte sansetap – Anne-May Førland

Anne-May Førland fra Eikholt ressurscenter for døvblinde presenterte prosjektet fra sin masteroppgave hvor hun undersøkte nytten av et eget mobilitets program i høreapparater. Hun fant ikke særlig effekt av mobilitetsprogrammet i lyd-lokalisasjons-test, men deltagerne i studien opplevde samlet sett en positiv effekt av å bruke programmet i hverdagsituas-

Konferansier Jørgen Sætre ledet andre dag av etterutdanningskurset.

sjoner. Oppskrift på mobilitetsprogrammet kan finnes ved å skanne QR-koden her.

Individuell verifikasjon av hørselsvern på rekrutter ved Rena leir – Maria Kahrs Hofslett

Forsvaret er pålagt av Arbeidstilsynet å dokumentere at militært personell er tilstrekkelig beskyttet mot skytestøy. Nå er den standardiserte opplæringen en instruksjonsvideo, men effekten av opplæringen er ennå ukjent.

Rena leir er med på en studie der de vil undersøke om rekrutten oppnår tilstrekkelig beskyttelse med dagens opplæring, og i hvilken grad individuell opplæring kan forbedre resultatene. En tredjedel av rekruttene er med i studien.

Resultatene forventes å gi en oversikt over hvor stor andel som oppnår tilstrekkelig demping med obligatorisk

Den norske audiologiske elite samlet til mat, drikke og hyggelig samvær.

Ledere fra de tre forbundene/foreningene, f.v Arne Kirkhorn Rødvik (Norsk Teknisk Audiologisk Forening), Anders Wicken Ølander (Norsk Audiopedagogisk Forening) og Mona Elisabeth Hansen (Audiografforbundet).

Leder i Audiografforbundet, Mona Elisabeth Hansen, taler til salen.

Avtroppende medlemmer av styret, valg- og etisk komité, og redaksjon takkes for innsatsen.

God stemning blant audiografene.

Arrangementskomiteén takkes av Mona og Arne fra Audiografforbundet og NTAf.

opplæring, hvor mange som har nytte av individuell opplæring og hvor stor andel som ikke oppnår tilstrekkelig beskyttelse.

Studien ser på hvilke tiltak som er nødvendig for å forebygge hørselsskader.

Hvordan skal Forsvaret ivareta personellets hørsel og operative evne? – Jan Ivar Kåsin

Jan Ivar Kåsin fra Forsvarets bedriftshelsetjeneste forklarte hvordan det norske forsvaret har hentet erfaringer fra det amerikanske forsvaret når det gjelder hørselvern. Det norske forsvaret har et begrenset utvalg hørselvern, og det skaper begrensninger i hvor operative soldatene kan være. Det amerikanske forsvaret har med sine ressurser testet en mengde hørselvern på lydlokalisasjonsevne, og demping av impuls- og kontinuerlig støy. De har på den måten kunne avgjøre hvilke hørselvern som vil kunne fungere best utifra hvilken situasjon de skal brukes i.

Økende stemning blant menneskene i festsalen.

Avslutning

Det må rettes en stor takk til EU-komiteen for et interessant og relevant program og det minnes om at alle foredrag fortsatt er tilgjengelig for streaming gjennom konferanse-appen. ●

9 av 10 er fornøyd med medlemskapet*

*ref medlemsundersøkelsen 2023

Takk for at du anbefaler Hørselshemmedes Landsforbund!

Vår høreapparatforsikring gir trygghet i hverdagen for alle medlemmer fra første dag.

Les mer på hlf.no/forsikring

PLUSS-forsikring for ytterligere dekning

Våre medlemmer kan også tegne PLUS-forsikring, dersom høreapparatene koster mer enn kr. 7000,- pr. stk.

Innmeldingskort kan bestilles på hlf.no eller på telefon 22 63 99 00

Nytt år, nye audiologiske eventyr!

I første utgave av fagbladet Audiografen kan vi se frem til en presentasjon av den nye redaksjonen. I tillegg kan vi friste med saker om både rammeavtale og ventetidsløft, samt litt info om begivenheter som kommer i løpet av året 2026.

Håper denne «gulroten» frister.

PS: Har du innspill eller meninger til rammeavtalen og ventetidsløftet, så ønsker vi å høre fra deg.

Forskningskart over studier på syn og hørsel

25. juni 2025 publiserte Folkehelseinstituttet en rapport ved navn «Funksjonsnedsettelse relatert til syn og hørsel - Forskningskart over studier med norske data». Som tittelen viser til presenteres forskningskart over studier med syn og/eller hørsel som tema.

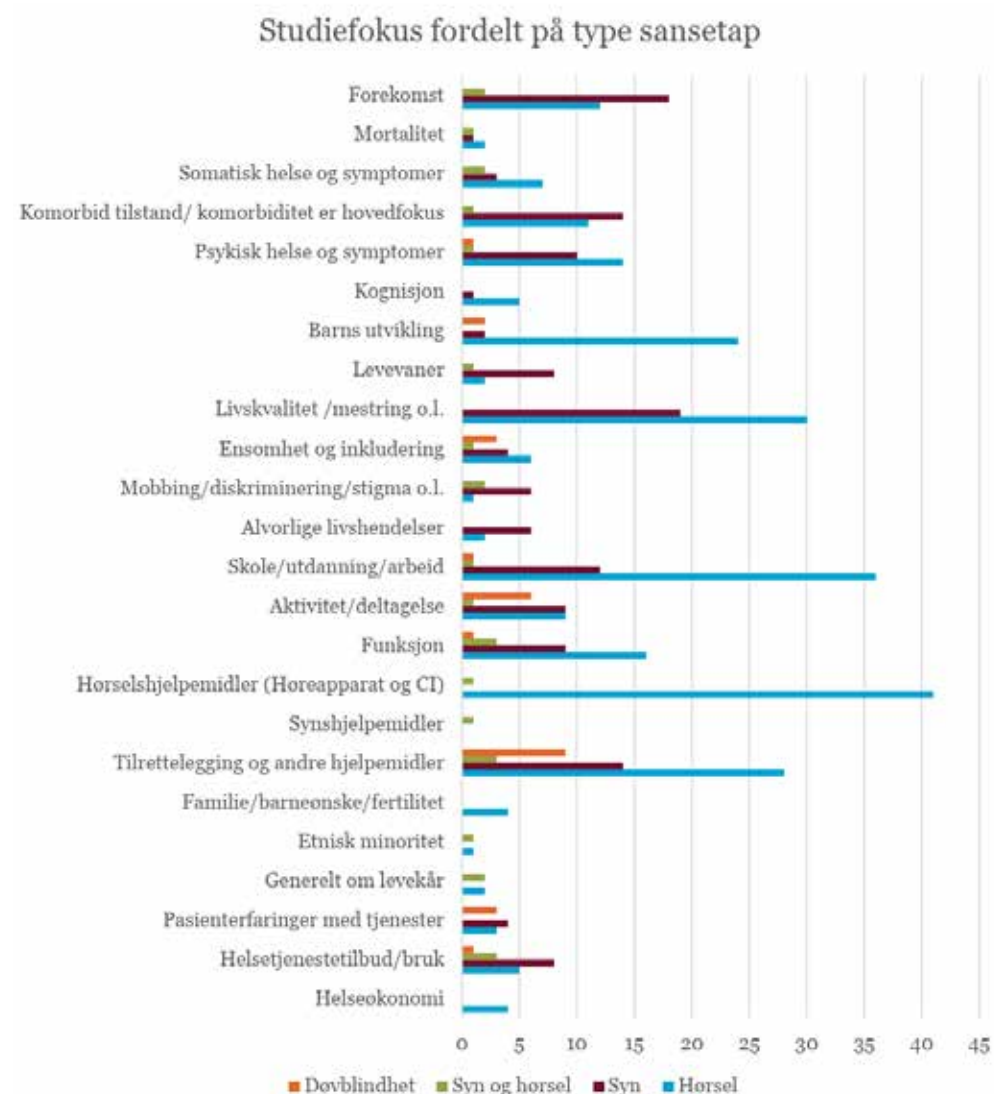
FORFATTER: ODD MAGNE RISAN

Prosjektleder var overlege Ingeborg Beate Lidal. Gjennom prosjektet har det blitt gjort en litteraturstudie i databaser som APA PsycInfo, CINAHL, Embase, MEDLINE og Web of Science.

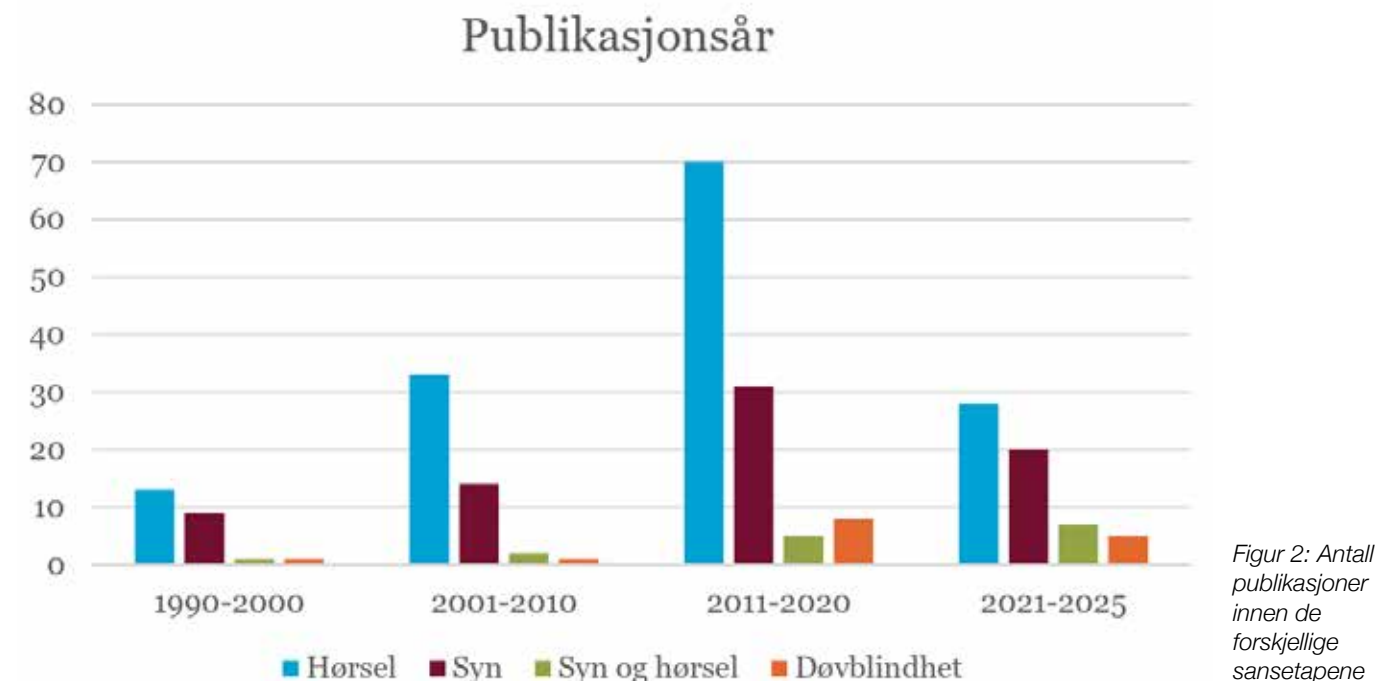
Forskningskartet inneholder studier gjennomført i Norge i tidsrommet 1990 og 2025, med totalt 248 forskningsartikler, hvorav 144 av disse omhandler hørsel, 74 om syn, 15 om syns- og hørselsutfordringer kombinert, samt 15 artikler

med døvblindhet som hovedtema. Studiene som ble inkludert omfattet alle aldersgrupper, fra nyfødte til geriatriske personer, med nedsatt funksjon innen syn og hørsel.

De tre tematikken som hadde størst dekning innen forskning var hjelpemidler (88 artikler), skole, utdanning og arbeid (50) og livskvalitet og mestring (49), men rapporten viser også tydelige mangler i forskning på tematikk som mortalitet, somatisk helse, kognisjon, ensomhet og inkluder-

Figur 1: Oversikt over studiefokus. Rapporten kunne også vise til en markant økning i antall artikler som har blitt publisert i hver tiårsperiode siden 1990 (figur 2), hvor f. eks hørsel hadde mer enn doblet antall publikasjoner i perioden 2011-2020 sammenlignet med tiåret før.

Figur 2: Antall publikasjoner innen de forskjellige sansetapene

ing, aktivitet og deltakelse, levevaner, og brukererfaringer, blant annet (figur 1).

Utgangspunktet for denne rapporten er det faktum at i den årlige Folkehelse rapporten har funksjonsnedsettelse vært underrepresentert ift hvor avgjørende slike faktorer er på folkehelsen, hvor mennesker med sanseutfordringer har større risiko for negativ helse sammenlignet med den generelle befolkning. Denne rapporten trekker frem faktorer som manglende tilgang til helsetjenester og tilrettelegging, negativ påvirkning på fysisk aktivitet, kosthold og livsstilssykdommer som årsaker til negativ helse. Dette gjelder spesielt eldre mennesker med kombinerte sansetap.

Målet med denne rapporten er å legge et grunnlag for at funksjonsnedsettelse, som f. eks hørsel, inkluderes i Folkehelse rapporten i enda større grad, og at nettopp syn- og hørselsnedsettelse får et eget kapittel i Folkehelse rapporten. I tillegg er det et mål å sammenfatte og gjøre tilgjengelig informasjon om forskning på disse funksjonsnedsettelsene som har blitt publisert i vitenskapelige artikler - selv om det

spesifiseres i rapporten at det ikke presenteres resultater fra forskningen, men hva det finnes forskning på. Kvaliteten på studiene som er inkludert er heller ikke vurdert.

Forfatterne av rapporten mener at i tillegg til hovedformålet med prosjektet, så har forskningskartet også nytteverdi for forskere, studenter og pasientorganisasjoner som ønsker innblikk i hva som har blitt publisert av forskning innen de forskjellige sansetapene. De nevner også at det er et forskningskart som vil bli oppdatert over tid, hvor ny forskning vil bli lagt til.

Rapporten kan leses via digital lenke, og oversikt over de forskjellige publikasjonene kan finnes i det interaktive forskningskartet.

Lenke til rapport:
<https://www.fhi.no/publ/2025/funksjonsnedsettelse-relatert-til-syn-og-horsel/>
Lenke til interaktivt forskningskart:
<https://epi.ioe.ac.uk/epi-vis/Review/Index/827>

Leder

Mona Elisabeth Hansen
Dragarøra 4
6457 Bolsøya
Sykehuset Nordmøre
og Romsdal SNR Hjelset
mona@audiograf.no
eller post@audiograf.no

Nestleder

Roar Erlien
roar.erlien@audiograf.no
St. Olavs Hospital

Sekretær

Ingrid Nordal Kristoffersen
ingrid@audiograf.no
NAV Hjelpemiddelsentralen Agder

Kasserer

Michael Pedersen
michael@audiograf.no
Ålesund ØNH

Styremedlem

Mari Kathrine Schmedling
Rikshospitalet Oslo

Varamedlemmer

Fry Hjørtinggaard Jensen
Haukeland sykehus, Bergen

Inger Murr
inger@audiograf.no
NAV Hjelpemiddelsentralen
i Vestfold

Maria Laberget
Haugesund ØNH

Returadresse:
Odd Magne Risan
Institutt for nevromedisin og bevegelsesvitenskap
S.P. Andersens veg 11
7031 Trondheim

Ved flytting eller endring av arbeidsplass må dette endres
på www.audiograf.no eller ved www.delta.no.

Hearing Is Our Concern™

